

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (drugi senat)

z dne 8. februarja 2024*

„Pritožba – Ekonomska in monetarna politika – Bonitetni nadzor kreditnih institucij – Naloge Evropske centralne banke (ECB) – Uredba (EU) št. 1024/2013 – Člen 6(5)(b) – Neposredni nadzor kreditne institucije s strani ECB – Pogoji – Ničnostna tožba – Nedopustnost – Zastopanje stranke – Pooblastilo, izdano odvetniku – Nepravilno pooblaščen zastopnik“

V zadevi C-750/21 P,

zaradi pritožbe na podlagi člena 56 Statuta Sodišča Evropske unije, vložene 6. decembra 2021,

Pilatus Bank plc s sedežem v kraju Ta'Xbiex (Malta), ki jo zastopa O. Behrends, Rechtsanwalt,

pritožnica,

druga stranka v postopku je

Evropska centralna banka (ECB), ki jo zastopajo E. Koupepidou, M. Puidokas in E. Yoo, agenti,

tožena stranka v postopku na prvi stopnji,

SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi A. Prechal, predsednica senata, F. Biltgen, N. Wahl (poročevalec), J. Passer, sodniki, in M. L. Arastey Sahún, sodnica,

generalni pravobranilec: J. Kokott,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 25. maja 2023

izreka naslednjo

* Jezik postopka: angleščina.

Sodbo

- 1 Banka Pilatus Bank plc s pritožbo predlaga razveljavitev sklepa Splošnega sodišča Evropske unije z dne 24. septembra 2021, Pilatus Bank/ECB (T-139/19, EU:T:2021:623; v nadaljevanju: izpodbijani sklep), s katerim je to sodišče kot očitno brez pravne podlage zavrnilo njeno tožbo za razglasitev ničnosti odločbe Evropske centralne banke (ECB) z dne 21. decembra 2018, s katero ji je ta institucija po elektronski pošti sporočila, da ni več pristojna za neposreden bonitetni nadzor te banke in za sprejemanje ukrepov, ki se nanjo nanašajo (v nadaljevanju: sporno elektronsko sporočilo).

Pravni okvir

Uredba (EU) št. 1024/2013

- 2 Člen 1 Uredbe Sveta (EU) št. 1024/2013 z dne 15. oktobra 2013 o prenosu posebnih nalog, ki se nanašajo na politike bonitetnega nadzora kreditnih institucij, na Evropsko centralno banko (UL 2013, L 287, str. 63), naslovljen „Vsebina in področje uporabe“, določa:

„S to uredbo se na ECB prenesejo posebne naloge, ki se nanašajo na politike bonitetnega nadzora nad kreditnimi institucijami, z namenom prispevati k varnosti in trdnosti kreditnih institucij ter k stabilnosti finančnega sistema v Uniji in vsaki državi članici, in sicer ob popolnem upoštevanju in dolžni skrbnosti za enotnost in celovitost notranjega trga, temelječega na enakem obravnavanju kreditnih institucij zaradi preprečevanja regulativne arbitraže.

[...].“

- 3 Člen 2(2) in (3) te uredbe, naslovljen „Opredelitev pojmov“, določa:

„V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

[...]

2. ‚pristojni nacionalni organ‘ pomeni pristojni nacionalni organ, ki ga sodelujoča država članica imenuje v skladu z Uredbo (EU) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o bonitetnih zahtevah za kreditne institucije in investicijska podjetja [ter o spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 (UL 2013, L 176, str. 1)] in Direktivo 2013/36/EU [Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o dostopu do dejavnosti kreditnih institucij in bonitetnem nadzoru kreditnih institucij in investicijskih podjetij, spremembi Direktive 2002/87/ES in razveljavitvi direktiv 2006/48/ES in 2006/49/ES (UL 2013, L 176, str. 338)].

3. ‚kreditna institucija‘ pomeni kreditno institucijo, kot je opredeljena v točki 1 člena 4(1) [Uredbe št. 575/2013].“

4 Člen 4 te uredbe opredeljuje naloge, ki se prenesejo na ECB, in v odstavku 1(a) ter v odstavku 3, prvi pododstavek, določa:

„1. V okviru člena 6 je ECB v skladu z odstavkom 3 tega člena izključno pristojna za opravljanje naslednjih nalog za namene bonitetnega nadzora v zvezi z vsemi kreditnimi institucijami s sedežem v sodelujočih državah članicah:

(a) izdajanje dovoljenj kreditnim institucijam in njihov odvzem v skladu s členom 14;

[...]

3. ECB za izvajanje nalog, ki se nanjo prenesejo s to uredbo, in s ciljem zagotavljanja visokih standardov nadzora uporablja vse upoštevno pravo Unije in nacionalno zakonodajo, s katero so bile prenesene morebitne direktive, ki so del upoštevne prava Unije. V primerih, ko gre pri upoštevne pravu Unije za uredbe, in kadar navedene uredbe državam članicam izrecno ponujajo različne možnosti, ECB uporablja tudi nacionalno zakonodajo, s katero se izvršujejo navedene možnosti.“

5 Člen 6 iste uredbe, naslovljen „Sodelovanje v okviru [enotnega mehanizma nadzora] EMN“, določa:

„1. ECB naloge opravlja v okviru enotnega mehanizma nadzora, ki ga sestavljajo ECB in pristojni nacionalni organi. ECB je odgovorna za učinkovito in skladno delovanje EMN.

2. Za ECB in pristojne nacionalne organe velja, da morajo sodelovati v dobri veri in da morajo izmenjavati informacije.

Brez poseganja v pooblastila ECB, na podlagi katerih ves čas neposredno prejema informacije kreditnih institucij ali ima do njih neposreden dostop, pristojni nacionalni organi ECB zagotovijo zlasti vse informacije, potrebne za namene izvajanja nalog, ki se na ECB prenesejo s to uredbo.

3. Kadar je ustrezno in ne da bi posegali v pristojnosti in odgovornost ECB za naloge, ki se nanjo prenesejo s to uredbo, so pristojni nacionalni organi pod pogoji iz okvira, navedenega v odstavku 7 tega člena, odgovorni nuditi pomoč ECB pri pripravi in izvajanju vseh aktov, ki se nanašajo na naloge iz člena 4 v zvezi z vsemi kreditnimi institucijami, vključno s pomočjo pri dejavnostih preverjanja. Pri opravljanju nalog iz člena 4 upoštevajo navodila ECB.

4. ECB ima v zvezi z nalogami iz člena 4, z izjemo točk (a) in (c) odstavka 1 [...] navedenega člena, obveznosti iz odstavka 5 tega člena, pristojni nacionalni organi pa obveznosti iz odstavka 6 tega člena, in sicer v okviru, določenem v odstavku 7 tega člena, in ob upoštevanju tam določenih postopkov, za nadzor naslednjih kreditnih institucij, finančnih holdingov ali mešanih finančnih holdingov ali podružnic s sedežem v sodelujočih državah članicah, ki so jih ustanovile kreditne institucije s sedežem v nesodelujočih državah članicah:

– tistih, ki so manj pomembne bodisi na konsolidirani podlagi, na najvišji ravni konsolidacije v sodelujočih državah članicah, bodisi posamezno v posebnem primeru podružnic s sedežem v sodelujočih državah članicah, ki jih ustanovijo kreditne institucije s sedežem v nesodelujočih državah članicah. Pomembnost se ocenjuje v skladu z naslednjimi merili:

- (i) velikost;
- (ii) pomen za gospodarstvo Unije ali ene od sodelujočih držav članic;
- (iii) obseg čezmejnih dejavnosti.

Kar zadeva prvi pododstavek, se kreditna institucija, finančni holding ali mešani finančni holding ne šteje za manj pomembnega – razen če tega ne upravičujejo posebne okoliščine, ki se določijo v metodologiji – če je izpolnjen kateri koli od naslednjih pogojev:

- (i) skupna vrednost njegovih sredstev presega 30 milijard EUR;
- (ii) delež njegovih skupnih sredstev presega 20 % [bruto domačega proizvoda (BDP)] sodelujoče države članice, v kateri ima sedež, razen če je skupna vrednost njegovih sredstev nižja od 5 milijard EUR;
- (iii) potem ko pristojni nacionalni organ uradno obvesti ECB, da je takšna institucija po njegovem mnenju zelo pomembna za domače gospodarstvo, ECB na podlagi celovite ocene zadevne kreditne institucije, vključno z oceno bilance stanja, sprejme odločitev, v kateri potrdi takšno pomembnost.

ECB lahko tudi na svojo lastno pobudo sklene, da je institucija zelo pomembna, če ima podrejene bančne družbe v več kot eni sodelujoči državi članici in njena čezmejna sredstva ali obveznosti predstavljajo pomemben del njenih skupnih sredstev ali obveznosti, v skladu s pogoji, določenimi v metodologiji.

Tiste [institucije], za katere je bila javna finančna pomoč zahtevana ali so to pomoč prejel[e] neposredno iz [Evropskega instrumenta za finančno stabilnost (EFSF)] ali [Evropskega mehanizma za stabilnost (ESM)], se ne štejejo za manj pomembne.

Ne glede na prejšnje pododstavke ECB opravlja naloge, ki se nanjo prenesejo s to uredbo, v zvezi s tremi najpomembnejšimi kreditnimi institucijami v vsaki od sodelujočih držav članic, razen v utemeljenih posebnih okoliščinah.

5. ECB v zvezi s kreditnimi institucijami iz odstavka 4 in v okviru, določenem z odstavkom 7:

- (a) pristojnim nacionalnim organom izdaja uredbe, smernice ali splošna navodila, na podlagi katerih se izvajajo naloge, določene v členu 4, z izjemo tistih iz točk (a) in (c) odstavka 1 navedenega člena, ter na podlagi katerih pristojni nacionalni organi sprejemajo nadzorniške odločitve.

Taka navodila se lahko nanašajo na posebna pooblastila v členu 16(2) za skupine ali kategorije kreditnih institucij za namene zagotavljanja skladnosti rezultatov nadzora v okviru EMN;

- (b) lahko, če je to potrebno za zagotovitev skladne uporabe visokih nadzornih standardov, kadar koli na lastno pobudo po posvetovanju s pristojnimi nacionalnimi organi ali na zahtevo pristojnega nacionalnega organa odloči, da bo sama neposredno izvajala vsa zadevna pooblastila v zvezi z eno ali več kreditnimi institucijami iz odstavka 4, tudi v primeru, kadar je bila finančna pomoč zahtevana ali prejeta posredno iz EFSF ali EMS;
- (c) nadzoruje delovanje sistema, in sicer na podlagi odgovornosti in postopkov iz tega člena in zlasti točke (c) odstavka 7;

- (d) lahko kadar koli uporabi pooblastila iz členov 10 do 13;
- (e) lahko od pristojnih nacionalnih organov zahteva tudi priložnostne ali redne informacije o izvajanju nalog, za katere so zadolženi na podlagi tega člena.

6. Pristojni nacionalni organi brez poseganja v odstavek 5 tega člena izvajajo in so odgovorni za naloge iz točk (b), (d) do (g) in točke (i) člena 4(1) ter sprejemanje vseh relevantnih nadzorniških odločitev v zvezi z kreditnimi institucijami iz prvega pododstavka odstavka 4 tega člena, in sicer v okviru, določenem v odstavku 7 tega člena, in ob upoštevanju tam določenih postopkov.

Brez poseganja v člene 10 do 13 pristojni nacionalni organi in imenovani nacionalni organi ohranijo pooblastila v skladu z nacionalnim pravom za pridobivanje informacij od kreditnih institucij, finančnih holdingov, mešanih finančnih holdingov in družb, vključenih v konsolidirano finančno stanje kreditne institucije, in za izvajanje inšpekcijskih pregledov na kraju samem v teh kreditnih institucijah, holdingih, mešanih holdingih in družbah. Pristojni nacionalni organi v skladu z okvirom iz odstavka 7 tega člena ECB obveščajo o ukrepih, sprejetih na podlagi tega odstavka, in te ukrepe tesno usklajujejo z ECB.

Pristojni nacionalni organi ECB redno poročajo o izvajanju dejavnosti na podlagi tega člena.

[...]

8. Če ECB pri izvajanju nalog, ki se nanjo prenesejo s to uredbo, pomagajo pristojni nacionalni organi ali imenovani nacionalni organi, ECB in pristojni nacionalni organi to storijo v skladu z določbami upoštevanih aktov Unije v zvezi s porazdelitvijo pristojnosti in sodelovanjem med pristojnimi organi različnih držav članic.“

Uredba (EU) št. 575/2013

- 6 Člen 4(1), točka 1, Uredbe št. 575/2013 je v različici, ki se je uporabljala za spor, v zvezi s katerim je vložena ta pritožba, določal:

„V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

1. ‚kreditna institucija‘ pomeni: pomeni družbo, katere dejavnost je sprejemanje vlog ali drugih vračljivih sredstev od javnosti in dajanje kreditov za svoj račun“.

Dejansko stanje

- 7 Pilatus Bank je kreditna institucija s sedežem na Malti. Pritožnica je bila kot „manj pomembna“ kreditna institucija v smislu člena 6(4) Uredbe št. 1024/2013 pod neposrednim bonitetnim nadzorom Malta Financial Services Authority (malteški organ za finančne storitve, Malta; v nadaljevanju: MFSA), ki je „pristojni nacionalni organ“ v smislu člena 2(2) te uredbe.
- 8 Ali Sadr Hasheminejad, delničar pritožnice, ki ima posredno v lasti 100 % njenega kapitala in glasovalnih pravic, je bil v Združenih državah Amerike aretiran na podlagi šestih točk obtožbe, ki so se nanašale na njegovo domnevno udeležbo pri shemi, s katero naj bi bilo približno

115 milijonov ameriških dolarjev (USD) (približno 108 milijonov EUR), ki so bili izplačani za financiranje nekega nepremičninskega projekta v Venezueli, protipravno preusmerjenih v korist iranskih oseb in podjetij.

- 9 Potem ko je bila zoper A. Sadra Hasheminejada v Združenih državah Amerike vložena obtožba, so bili na pritožnico vloženi zahtevki za izplačilo depozitov v skupnem znesku 51,4 milijona EUR, kar je približno 40 % depozitov, izkazanih v njeni bilanci stanja.
- 10 V tem okviru je organ MFSA v zvezi s pritožnico sprejel tri odredbe.
- 11 Organ MFSA je 21. marca 2018 sprejel, prvič, odredbo o odvzemu ali mirovanju glasovalnih pravic, s katero je med drugim odredil, naj se A. Sadr Hasheminejad razreši s položaja poslovodje pritožnice s takojšnjim učinkom in z vseh drugih funkcij odločanja v njej, naj izvajanje njegovih glasovalnih pravic miruje in naj se vzdrži vsakršnega pravnega zastopanja pritožnice ali zastopanja pritožnice pred sodišči, in drugič, odredbo o moratoriju, s katero je bilo pritožnici naloženo, naj ne dovoli nobene bančne transakcije, zlasti ne izplačil in vplačil depozitov njenim delničarjem in članom upravnega odbora.
- 12 Organ MFSA je 22. marca 2018 sprejel odredbo o imenovanju pristojne osebe, katere naloga je, kot je določeno v tem imenovanju, da „namesto banke ali katere koli druge osebe izvaja vsa pooblastila, naloge in dolžnosti banke v zvezi z vsem premoženjem, ne glede na to, ali jih banka izvaja na skupščini delničarjev ali jih izvaja upravni odbor ali katera koli druga oseba, vključno s pravnim zastopanjem banke in zastopanjem banke pred sodišči“ (v nadaljevanju: pristojna oseba).
- 13 Organ MFSA je 29. junija 2018 ECB predlagal, naj pritožnici na podlagi člena 14(5) Uredbe št. 1024/2013 odvzame dovoljenje za opravljanje dejavnosti kreditne institucije.
- 14 Med upravnim postopkom odvzema dovoljenja je upravni odbor pritožnice pooblastil odvetnika, ki je stopil v stik z ECB.
- 15 V tem okviru je pritožnica prek odvetnika, ki ga je pooblastil njen upravni odbor, v korespondenci z ECB zatrdila, da je pristojna oseba tega odvetnika obvestila, v bistvu, da ne bo dovolila plačila njegove nagrade iz sredstev banke, za katere upravljanje je pooblaščen.
- 16 Pritožnica je navedla tudi, da je organ MFSA pozvala, naj pristojni osebi naroči, da dovoli uporabo sredstev banke za plačilo nagrad tega odvetnika, vendar na ta poziv ni dobila nobenega odgovora.
- 17 ECB je s sklepom z dne 2. novembra 2018 na podlagi člena 4(1)(a) in člena 14(5) Uredbe št. 1024/2013 pritožnici odvzela dovoljenje.
- 18 V tem okviru je pritožnica z elektronskima sporočiloma z dne 13. novembra in 20. decembra 2018 ECB predlagala, naj zagotovi njen neposredni bonitetni nadzor na podlagi Uredbe št. 1024/2013 in naj pristojni osebi naloži, da dovoli, da se nagrada odvetniku, ki ga je pooblastil njen upravni odbor, izplača iz sredstev banke.

19 ECB je v spornem elektronskem sporočilu odgovorila tako:

„Odgovarjamo na vaše elektronsko sporočilo, ki je bilo ECB poslano 13. novembra 2018 in v katerem ECB prosite, naj zagotovi neposreden nadzor nad [pritožnico] in naj komentira , dogodke, ki so se zgodili v petek, 2. novembra 2018‘, ter na vaše elektronsko sporočilo z dne 20. decembra 2018, v katerem ponavljate svojo prošnjo, naj ECB zagotovi neposredni nadzor nad [pritožnico]. Opozarjamo vas, da so nadzorniške naloge ECB na podlagi Uredbe [št. 1024/2013] omejene na kreditne institucije (glej člen 1, [prvi odstavek], te uredbe). Ker je bilo dovoljenje [pritožnici] kot kreditni instituciji odvzeto z učinkom od 5. novembra 2018, ECB ni več pristojna za sprejemanje ukrepov v zvezi s [pritožnico].“

Tožba pred Splošnim sodiščem in izpodbijani sklep

- 20 Pritožnica je 4. marca 2019 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča prek odvetnika, ki ga je pooblastil njen upravni odbor, vložila tožbo za razglasitev ničnosti spornega elektronskega sporočila.
- 21 Splošno sodišče je z izpodbijanim sklepom, ki je bil sprejet na podlagi člena 126 Poslovnika splošnega sodišča, to tožbo zavržlo kot očitno brez pravne podlage, ne da bi odločilo o ugovoru nedopustnosti tožbe, ki ga je navedla ECB.

Postopek pred Sodiščem in predlogi strank v pritožbenem postopku

- 22 Pritožnica je 6. decembra 2021 v sodnem tajništvu Sodišča prek istega odvetnika kot na prvi stopnji vložila to pritožbo.
- 23 S to pritožbo Sodišču predlaga, naj:
- izpodbijani sklep razveljavi;
  - sporno elektronsko sporočilo v skladu s členom 264 PDEU razglasi za nično;
  - če Sodišče ne bi moglo vsebinsko odločiti o zadevi, zadevo vrne v razsojanje Splošnemu sodišču, da to odloči o ničnostni tožbi, in
  - ECB naloži plačilo vseh stroškov.
- 24 ECB Sodišču predlaga, naj:
- pritožbo deloma zavrže kot nedopustno in deloma zavrne kot neutemeljeno;
  - podredno, pritožbo v celoti zavrne kot neutemeljeno in
  - v vsakem primeru pritožnici naloži plačilo vseh stroškov.

Predlog za ponovno odprtje ustnega dela postopka

- 25 BCE je z vlogo, ki je bila v sodnem tajništvu Sodišča vložena 27. junija 2023, predlagala, naj se na podlagi člena 83 Poslovnika Sodišča ponovno odpre ustni del postopka.
- 26 ECB je v utemeljitev svojega predloga navedla, da želi predložiti nove dokaze, ki so glede na nedavne dogodke, to je sklepne predloge generalne pravobranilke z dne 25. maja 2023, odločilni za odločitev Sodišča. Iz sklepnih predlogov naj bi izhajalo, da generalna pravobranilka meni, da so odredbe v zvezi s pritožnico, ki jih je organ MFSA sprejel marca 2018, „pripravljalni akti“ v okviru sestavljenega upravnega postopka, ki je privedel do tega, da je ECB sprejela sklep o odvzemu dovoljenja, in da je treba zato nepravilnosti v teh odredbah pripisati ECB in „kontaminirajo“ sklep o odvzemu dovoljenja, ki ga je sprejela ECB. ECB je predložila dokaze, s katerimi naj bi dokazala, da so bile omenjene odredbe izpodbijane pred malteškimi sodišči.
- 27 V zvezi s tem je treba spomniti, prvič, da Statut Sodišča Evropske unije in Poslovnik Sodišča zadevnim strankam iz člena 23 tega statuta ne dajeta možnosti, da predložijo stališča v odgovor na sklepne predloge generalnega pravobranilca (sodba z dne 9. junija 2022, *Préfet du Gers in Institut national de la statistique et des études économiques*, C-673/20, EU:C:2022:449, točka 40 in navedena sodna praksa).
- 28 Drugič, v skladu s členom 252, drugi odstavek, PDEU mora generalni pravobranilec popolnoma nepristransko in neodvisno javno predstaviti obrazložene sklepne predloge o zadevah, pri katerih se v skladu s Statutom Sodišča Evropske unije zahteva njegovo sodelovanje. Ne gre torej za mnenje, namenjeno sodnikom ali strankam, ki bi ga izdal organ zunaj Sodišča, ampak za individualno, obrazloženo in javno izraženo mnenje člana institucije. V teh okoliščinah stranke ne morejo razpravljati o sklepnih predlogih generalnega pravobranilca. Poleg tega Sodišča ne zavezujejo niti ti predlogi niti obrazložitev, ki generalnega pravobranilca pripelje do njih. Zato nestrinjanje zadevne stranke s sklepnimi predlogi generalnega pravobranilca, ne glede na vprašanja, ki jih je ta preučil v svojih sklepnih predlogih, samo po sebi ne more biti razlog, ki bi utemeljeval ponovno odprtje ustnega postopka (sodba z dne 9. junija 2022, *Préfet du Gers in Institut national de la statistique et des études économique*, C-673/20, EU:C:2022:449, točka 41 in navedena sodna praksa).
- 29 Ob tem lahko Sodišče v skladu s členom 83 svojega poslovnika po opredelitvi generalnega pravobranilca sicer kadar koli odredi odprtje ali ponovno odprtje ustnega dela postopka, zlasti č meni, da zadeva ni dovolj razjasnjena, ali če stranka po koncu ustnega dela postopka navede novo dejstvo, ki je odločilno za odločitev Sodišča.
- 30 Vendar Sodišče v tej zadevi meni, da ima na voljo vse dokaze, ki so potrebni za sprejetje odločitve, in da dokazi, ki jih ECB navaja v utemeljitev svojega predloga za ponovno odprtje ustnega dela postopka, ne pomenijo novih dejstev, ki bi lahko vplivala na odločitev, ki jo mora sprejeti.
- 31 V teh okoliščinah Sodišče po opredelitvi generalne pravobranilke meni, da ni treba odrediti ponovnega odprtja ustnega dela postopka.

Pritožba

- 32 Najprej je treba opozoriti, da je v skladu z ustaljeno sodno prakso vsaka okoliščina, ki se nanaša na dopustnost ničnostne tožbe, vložene pri Splošnem sodišču, lahko procesna predpostavka, na katero Sodišče v okviru pritožbe pazi po uradni dolžnosti (sodbi z dne 23. aprila 2009, Sahlstedt in drugi/Komisija, C-362/06 P, EU:C:2009:243, točke od 21 do 23, in z dne 6. julija 2023, Julien/Svet, C-285/22 P, EU:C:2023:551, točka 45 in navedena sodna praksa).
- 33 V skladu s členom 19 Statuta Sodišča Evropske unije, ki se uporablja za Splošno sodišče v skladu s členom 53, prvi odstavek, tega statuta, mora pravne osebe, kot je pritožnica, da lahko nastopajo pred sodišči Unije, zastopati odvetnik, ki je vpisan v imenik odvetnikov v eni od držav članic ali drugi državi, ki je podpisnica Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru z dne 2. maja 1992 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 11, zvezek 52, str. 3).
- 34 Tako sta zastopanje pravne osebe po odvetniku in zlasti vprašanje pravilnosti pooblastila, ki ga ima odvetnik za vložitev tožbe pri Splošnem sodišču, procesni predpostavki, na kateri Sodišče v okviru pritožbe pazi po uradni dolžnosti.
- 35 V zvezi s pooblastilom, ki ga take osebe podelijo odvetniku, člen 51(3) Poslovnika Splošnega sodišča določa, da morajo odvetniki, kadar zastopajo pravno osebo zasebnega prava, sodnemu tajništvu predložiti pooblastilo stranke, ki jo zastopajo. Drugače kot v različici tega poslovnika, ki se je uporabljala pred 1. julijem 2015, ta določba ne določa obveznosti za takšno osebo, da predloži dokaz, da je odvetnika pravilno pooblastila za to pooblaščenca oseba.
- 36 Vendar je Sodišče že razsodilo, da dejstvo, da ta člen 51(3) ne določa te obveznosti, Sodišča ne razbremeni obveznosti, da mora preveriti pravilnost zadevnega pooblastila, če je to sporno. Dejstvo, da tožeči stranki v fazi vložitve tožbe tega dokaza ni treba predložiti, namreč ne vpliva na obveznost te stranke, da mora pravilno pooblastiti svojega odvetnika, da lahko opravlja procesna dejanja. To, da so dokazne zahteve pri vložitvi tožbe olajšane, ne vpliva na materialni pogoj, da morajo tožeče stranke ustrezno zastopati njihovi odvetniki. Tako mora stranka v primeru ugovora, da pooblastilo, ki ga je ta stranka podelila svojemu odvetniku, ni pravilno, izkazati pravilnost tega pooblastila (sodba z dne 21. septembra 2023, China Chamber of Commerce for Import and Export of Machinery and Electronic Products in drugi/Komisija, C-478/21 P, EU:C:2023:685, točka 93 in navedena sodna praksa).
- 37 Splošno sodišče mora po uradni dolžnosti preveriti pravilnost pooblastila in med drugim tudi, ali je pooblastilo pravilno izdal za to pooblaščenca zastopnik zadevne pravne osebe, tudi če je tako pooblastilo očitno nepravilno ali če obstajajo elementi, ki lahko vzbudijo resen dvom v pravilnost takega pooblastila.
- 38 V obravnavani zadevi pa bi moralo Splošno sodišče zaradi več okoliščin resno podvomiti v pravilnost pooblastila odvetnika pritožnice.
- 39 Tako so bile, prvič, dejanske okoliščine, ki so pripeljale do vložitve tožbe pri Splošnem sodišču, in besedilo pooblastila za zastopanje, ki ga je upravni odbor pritožnice dal odvetniku, ki je vložil to tožbo, take, da so lahko vzbudile resen dvom v pravilnost tega pooblastila.

- 40 Dejstvo, da je organ MFSA imenoval pristojno osebo, in dejstvo, da je bila naloga te pristojne osebe, med drugim, da „namesto banke ali katere koli druge osebe izvaja vsa pooblastila, naloge in dolžnosti banke [...], vključno s pravnim zastopanjem banke in zastopanjem banke pred sodišči“, sta namreč lahko vzbudili resne dvome o tem, da je upravni odbor pritožnice pristojen, da pritožnico vplete v sodni spor, in da za to pooblasti odvetnika.
- 41 Tudi besedilo pooblastila za zastopanje, ki je bilo dano odvetniku, je lahko okrepilo take dvome. Tako so člani upravnega odbora pritožnice v tem pooblastilu opozorili, da je organ MFSA 22. marca 2018 imenoval pristojno osebo in ji podelil nekatere pristojnosti, poleg tega pa so pojasnili, da „morajo pristojna sodišča ugotoviti, katere osebe so v teh okoliščinah pooblaščen za zastopanje [pritožnice]. Člani upravnega odbora ne prevzemajo nobene osebne odgovornosti.“ Te navedbe kažejo, da so podpisniki pooblastila sami dvomili o svoji pristojnosti za izdajo takega pooblastila, in pomenijo jasno in izrecno vabilo, naj se preveri, ali tako pristojnost dejansko imajo.
- 42 Drugič, predmet tožbe pred Splošnim sodiščem je bila razglasitev ničnosti sklepa ECB, s katerim je bila zavrnjena zahteva pritožnice, da zanjo zagotovi neposreden bonitetni nadzor in da v zvezi z njo sprejme različne ukrepe, tako da, med drugim, pristojni osebi naloži, da dovoli plačilo nagrade odvetniku, ki ga je pooblastil upravni odbor pritožnice.
- 43 Take zahteve, ki jih je pritožnica naslovila na ECB, so prav tako lahko vzbudile resen dvom o pravilnosti pooblastila, ki ga je imel odvetnik pritožnice za zastopanje v postopku pred Splošnim sodiščem. Okoliščina, da nagrade odvetniku pritožnice ni bilo mogoče plačati, bi namreč lahko kazala na to, da organ, ki je odvetnika pooblastil, ni bil pristojen za to plačilo in da ni bil pristojen za to, da pritožnico vplete v sodni postopek ter da za to pooblasti odvetnika.
- 44 Tretjič, pritožnica je pred Splošnim sodiščem izrecno trdila, da ji je bila s spornim elektronskim sporočilom odvzeta možnost dejanskega zastopanja.
- 45 V teh okoliščinah bi moralo Splošno sodišče, ne glede na vsebinsko utemeljenost te trditve, po uradni dolžnosti zahtevati dokaz, da je bil odvetnik, ki zastopa pritožnico, pravilno pooblaščen in da ga je pooblastila za to pristojna oseba.
- 46 Iz zgornjih preudarkov izhaja, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, ker ni po uradni dolžnosti preverilo pravilnosti pooblastila, ki ga je upravni odbor pritožnice podelil odvetniku pritožnice.
- 47 Taka očitna napaka mora povzročiti razveljavitev izpodbijanega sklepa, ne da bi bilo treba odločiti o pritožbenih razlogih, ki jih je navedla pritožnica.
- 48 V skladu s členom 61, prvi odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije lahko Sodišče ob razveljavitvi sodbe Splošnega sodišča samo dokončno odloči o zadevi, če stanje postopka to dovoljuje.
- 49 Tak je položaj v obravnavani zadevi. Sodišče je namreč stranke pozvalo, naj se opredelijo do dopustnosti tožbe pred Splošnim sodiščem in zlasti glede pravilnosti pooblastila za zastopanje, ki ga je izdal upravni odbor pritožnice, zato ima Sodišče na voljo vse potrebne elemente za odločanje o dopustnosti tožbe.

- 50 Pritožnica je na podlagi sodbe Qorti tal-Appell (Kompetenza Inferjuri) (višje sodišče (nižja pristojnost), Malta) z dne 5. novembra 2018 v zadevi št. 6/2017 (Heikki Niemelä, in drugi/Maltese financial services authority) trdila, da je njen upravni odbor kljub imenovanju pristojne osebe še vedno pristojen za zastopanje pritožnice pred sodišči in za to, da v ta namen pooblasti odvetnika.
- 51 Tako naj bi bila edina posledica imenovanja pristojne osebe ta, da se sredstva in upravljanje dejavnosti banke prenesejo na to osebo, pri čemer pa ta oseba ne pridobi pooblastila za zastopanje te banke v postopkih pred sodišči, v katerih se izpodbijajo odločbe, ki so za banko zavezujoče. V zvezi s tem naj ne bi bilo pomembno, da lahko take odločitve vplivajo tudi na sredstva in dejavnosti, za katerih upravljanje je pooblaščen pristojna oseba.
- 52 Pritožnica je tudi poudarila, da sodba z dne 5. novembra 2019, ECB in drugi/Trasta Komerčbanka in drugi (C-663/17 P, C-665/17 P in C-669/17 P, EU:C:2019:923; v nadaljevanju: sodba Trasta Komerčbanka), in sklepni predlogi generalne pravobranilke, ki se nanašajo na to sodbo, potrjujejo, da vprašanje zastopanja določa predvsem nacionalno pravo in da so ugotovitve Splošnega sodišča v zvezi s tem zavezujoče, razen če stranka dokaže, da gre za izkrivljanje dejstev. V skladu z malteškim pravom pa naj zastopanje banke ne bi spadalo v okvir pooblastil pristojne osebe, čeprav je ta oseba zadolžena za upravljanje dejavnosti banke ali njenih sredstev.
- 53 ECB je navedla, da za zastopanje pravne osebe, ki je bila ustanovljena kot družba, velja *lex incorporationis* in da v obravnavanem primeru malteško pravo, kot je bilo razloženo v sodbi Qorti tal-Appell (Kompetenza Inferjuri) (višje sodišče (nižja pristojnost)) z dne 5. novembra 2018 v zadevi št. 6/2017 (Heikki Niemelä, in drugi/Maltese financial services authority), pooblastilo pristojne osebe za zastopanje pritožnice omejuje na posebne okoliščine, določene v nacionalnem pravu, na podlagi katerih je bila imenovana, zlasti na vprašanja, ki se nanašajo na sredstva in upravljanje dejavnosti, zaradi česar upravni odbor ohrani ostale pravice.
- 54 Opozorila je tudi, da je pooblastilo, ki ga je izdal upravni odbor pritožnice, zajemalo le zastopanje glede regulativnih vprašanj, pri čemer zastopanje pred sodišči izrecno omenjeno.
- 55 V zvezi s tem je treba, kot je Sodišče že navedlo v točki 33 te sodbe, opozoriti, da mora v skladu s členom 19 Statuta Sodišča Evropske unije, ki se uporablja za Splošno sodišče v skladu s členom 53, prvi odstavek, tega statuta, pravne osebe, kot je pritožnica, da lahko nastopajo pred sodišči Unije, zastopati odvetnik, ki je vpisan v imenik odvetnikov v eni od držav članic ali drugi državi, ki je podpisnica Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru.
- 56 Ob upoštevanju te zahteve, da pravne osebe zastopa odvetnik, ki je vpisan v imenik odvetnikov v eni od držav članic ali drugi državi, ki je podpisnica Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru, se za dopustnost ničnostne tožbe, ki jo vloži taka oseba in ki temelji na členu 263 PDEU, zahteva dokaz, da je zadevna oseba dejansko sprejela odločitev o vložitvi tožbe in da so bili odvetniki, ki trdijo, da jo zastopajo, za to dejansko pooblaščen (glej v tem smislu sodbo Trasta Komerčbanka, točka 57 in navedena sodna praksa).
- 57 Prav zaradi zagotovitve, da je tako, člen 51(3) Poslovnika Splošnega sodišča od odvetnikov zahteva, da kadar zastopajo pravno osebo zasebnega prava, sodnemu tajništvu predložijo pooblastilo te stranke, pri čemer lahko nepredložitev tega pooblastila v skladu s členom 4 tega člena povzroči nedopustnost tožbe iz formalnih razlogov (sodba Trasta Komerčbanka, točka 57).

- 58 Pri kreditni instituciji, ustanovljeni v obliki pravne osebe, ki je urejena s pravom države članice, kot je to pritožnica, je treba glede na to, da glede tega ni ureditve Unije, organe te pravne osebe, ki so pooblašteni za sprejemanje odločitev iz točk 56 in 57 te sodbe, ugotoviti v skladu s tem pravom države članice (sodba Trasta Komerčbanka, točka 58).
- 59 V obravnavanem primeru je treba ugotoviti, da upravni odbor pritožnice ob upoštevanju pooblastil pristojne osebe in zlasti dejstva, da je bila pristojna da „namesto banke ali katere koli druge osebe izvaja vsa pooblastila, naloge in dolžnosti banke v zvezi z vsem premoženjem, ne glede na to, ali jih banka izvaja na skupščini delničarjev ali jih izvaja upravni odbor ali katera koli druga oseba, vključno s pravnim zastopanjem banke in zastopanjem banke pred sodišči“, ni bil več pristojen za zastopanje pritožnice in ni bil več pristojen za pooblastitev odvetnika v ta namen.
- 60 Pristojnost upravnega odbora pritožnice, da pritožnico zastopa pred sodišči in da za to pooblasti odvetnika, poleg tega ne more temeljiti na sodbi Trasta Komerčbanka.
- 61 Ta sodba se namreč nanaša na obveznost sodišča Unije, da ne upošteva preklica pooblastila, ki je bilo podeljeno zastopniku stranke, če je bila s tem preklicem kršena pravica te stranke do učinkovitega sodnega varstva. Vendar ima sodišče Unije tako obveznost le v nekaterih omejenih okoliščinah.
- 62 Kot je razvidno iz točk od 60 do 62 sodbe Trasta Komerčbanka, je Sodišče menilo, da je kršitev pravice kreditne institucije Trasta Komerčbanka do učinkovitega pravnega sredstva posledica dejstva, da je bil likvidacijski upravitelj, ki je bil imenovan po tem, ko je bilo tej instituciji odvzeto dovoljenje in se je zoper njo začel postopek likvidacije, v položaju nasprotja interesov. Navedlo je, da je bil likvidacijski upravitelj, ki je bil zadolžen za dokončno likvidacijo omenjene institucije, imenovan na predlog pristojnega nacionalnega organa, ki bi lahko kadar koli zahteval njegov odpoklic. Zato je menilo, da obstaja tveganje, da ta likvidacijski upravitelj v okviru sodnega postopka ne bo izpodbijal sklepa o odvzemu dovoljenja tej instituciji, ki ga je ECB sprejela na predlog tega organa in zaradi katerega je bil začel postopek likvidacije te institucije. Sodišče je v točki 78 te sodbe na podlagi tega sklepalo, da je bila s tem, da je likvidacijski upravitelj preklical pooblastilo, ki so ga nekdanji organi upravljanja družbe Trasta Komerčbanka podelili odvetniku, ki je vložil tožbo zoper ta sklep, kršena pravica te institucije do učinkovitega sodnega varstva in da je Splošno sodišče, ker je upoštevalo ta preklic, napačno uporabilo pravo.
- 63 V obravnavani zadevi se pooblastilo pristojne osebe, ki jo je imenoval organ MFSA, bistveno razlikuje od pooblastila likvidacijskega upravitelja, kot je opisano v točki 72 sodbe Trasta Komerčbanka, saj je bil edini namen tega upravitelja ta, da izterja terjatve, proda sredstva in poplača upnike, da doseže popolno prenehanje dejavnosti zadevne kreditne institucije.
- 64 Poleg tega pritožnica ni predložila dokazov v zvezi s pooblastilom pristojne osebe ali okoliščinami, v katerih ta oseba izvršuje to pooblastilo, iz katerih bi bilo razvidno, da je bila ta oseba s pravnega ali dejanskega vidika v položaju nasprotja interesov. Iz vsebine tega pooblastila, navedene v točki 59 te sodbe, zlasti ne izhaja, da pristojna oseba ne zastopa interesov banke.
- 65 Prav tako okoliščina, da je pristojno osebo imenoval pristojni nacionalni organ, ki je ECB predložil predlog za odvzem dovoljenja, sama po sebi ne zadostuje za ugotovitev obstoja nasprotja interesov.

- 66 V zvezi z obsegom sodbe, navedene v točki 50 te sodbe, je treba na eni strani navesti, da se ta ni nanašala na pritožnico, ampak na neko drugo malteško kreditno institucijo, v zvezi s katero je organ MFSA imenoval pristojno osebo.
- 67 Po drugi strani je Qorti tal-Appell (Kompetenza Inferjuri) (višje sodišče (nižja pristojnost)) v tej sodbi potrdilo, da poslovodstvu kreditne institucije zaradi imenovanja pristojne osebe niso odvzeta vsa pooblastila. Tako imajo še naprej pravico, da v imenu kreditne institucije zahtevajo preklic nekaterih odločitev v okviru bonitetnega nadzora, ki jih je organ MFSA sprejel kot pristojni nacionalni organ, in posebej sklepa o imenovanju pristojne osebe.
- 68 Vendar iz te sodbe ne izhaja, da v primeru, v katerem je bila imenovana pristojna oseba in je bilo tej osebi podeljeno pooblastilo za zastopanje, med drugim v sodnih postopkih, poslovodstvo kreditne institucije še naprej ostane pristojno za pooblastitev odvetnika za zastopanje te institucije v postopkih v zvezi z odločitvami, ki jih sprejme ECB, ali za izpodbijanje odločitev te institucije.
- 69 Nazadnje, ni pomembno, da je upravni odbor pritožnice naslovnik spornega elektronskega sporočila, ker je ECB to sporočilo sprejela v odgovor na zahtevo odvetnika, ki ga je ta organ pooblastil.
- 70 Čeprav bi iz take okoliščine lahko izhajalo, da bi imel upravni odbor pritožnice kot naslovnik spornega elektronskega sporočila procesno upravičenje, da v lastnem imenu vloži tožbo za razglasitev ničnosti tega sporočila, to namreč ne pomeni, da je bil isti upravni odbor po imenovanju pristojne osebe še vedno pristojen za sprejetje odločitve o vložitvi tožbe pri sodišču Unije v imenu pritožnice in za pooblastitev odvetnika v ta namen.
- 71 Glede na zgoraj navedeno je treba tožbo zavreči kot nedopustno.

Stroški

- 72 Sodišče v skladu s členom 184(2) Poslovnika Sodišča odloči o stroških, če je pritožba utemeljena in če samo dokončno odloči v sporu.
- 73 Člen 138(1) tega poslovnika, ki se v pritožbenem postopku uporablja na podlagi člena 184(1) tega poslovnika, določa, da se plačilo stroškov na predlog naloži neuspeli stranki.
- 74 Ker v obravnavani zadevi banka Pilatus Bank ni uspela ter je ECB pred Sodiščem in Splošnim sodiščem predlagala, naj se banki Pilatus Bank naloži plačilo stroškov, je treba zadnjenavedeni naložiti, da poleg svojih stroškov nosi tudi stroške ECB v zvezi s postopkom na prvi stopnji in v zvezi s to pritožbo.

Iz teh razlogov je Sodišče (drugi senat) razsodilo:

- 1. Sklep Splošnega sodišča Evropske unije z dne 24. septembra 2021, Pilatus Bank/ECB (T-139/19, EU:T:2021:623), se razveljavi.**
- 2. Tožba v zadevi T-139/19 se zavrže kot nedopustna.**
- 3. Pilatus Bank plc se naloži plačilo stroškov.**

Podpisi